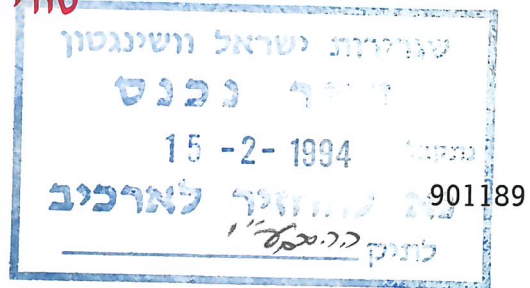

החטיבה
לתכנון מדיני

סודי ביותר

כ"ט בשבט תשנ"ד
10 בפברואר 1994
101.02

משא ומתן לישום עזה - יריחו
לקחים ראשוניים

1. במשא ומתן עם הפלסטינים בא לידי ביטוי מובהק פער קונצפטואלי באסטרטגיות הבסיסיות של שני הצדדים כפי שהצבענו בנייר שלנו מ 3.2.94 ניתן לסכם את אסטרטגיות שני הצדדים כדלקמן:

פ ל ס ט י נ י ם	י ש ר א ל
* נסיון לפרש באופן המצמצם ביותר את אחריותה הבטחונית של ישראל.	* הקניית פירוש רחב ביותר למונח בטחון ושמירה בלעדית על בטחון חוץ.
* שאיפה לכונן משטר תיאום, המבוסס על הקנית מעמד שווה לישראל ולרשות הפלסטינית.	* אחריות ישראלית כוללת לגבי המעברים.
* חתירה שיטתית להקנות צביון פוליטי מירכי לישות עזה - יריחו	* סיכול כוונת הפלסטינים להקנות צביון פוליטי לישות "עזה - יריחו" פן ישמש הדבר תקדים לגבי המשך המשא ומתן.
* הרחבת הסמכויות האזרחיות על מנת לצבור מירב סממני ריבונות, תוך יצירת מאסה קריטית שתצמצם אופציות בהמשך המשא ומתן.	* הגבלת הסמכויות האזרחיות של הפלסטינים על מנת לא ליצור תקדים להמשך המשא ומתן.
* נסיון להתחמק מהכרה בכורה הישראלית בנושאים הנמצאים באחריות משותפת. בכך מבקשים הפלסטינים לצמצם ככל שניתן האופציות לגבי המשך המשא ומתן ומעמד הקבע תוך קביעת תקדימים רבים ככל שניתן שיותירו בשלב הקבע רק אופציה ריאלית אחת והיא מדינה פלסטינית עצמאית.	* שמירת אופציות פתוחות לגבי המשך התהליך ובעיקר לגבי מעמד הקבע של השטחים.

החטיבה
לתכנון מדיני

סודי ביותר

- 2 -

מעברים

2. בחינת התפתחות עמדות המיקוח של שני הצדדים מצביעה בכירור על כך כי ישראל עמדה בתוקף על אחריותה הבלעדית לבטחון חוץ ושליטה על הגבול. על פי העקרון שהתווה שה"ח פרס עוד בשיחות סרסבורג (23.1.94 - 22) נקבעה הבחנה בין גבול לבין מעבר. בעוד שעמדת ישראל לגבי השליטה והפקוח על הגבול נותרה בלתי מתפשרת, היתה ישראל נכונה להסדרים פונקציונליים גמישים יותר לגבי המעברים מבלי שהדבר יפגע בעקרונות הבטחון. לשון אחר, ישראל הציבה עקרון האחרייות הבטחונית הבלעדית כיעד מרכזי במשא ומתן בשלב הנוכחי, עמדה בתקיפות על כך והביאה, בסופו של דבר, את הפלסטינים לקבלו. בכך חזרו הפלסטינים מעמדתם שביקשה לקבוע, עוד בטרם נפתח המשא ומתן הפרטני, דריסת רגל על הגבול.

3. על מנת לאפשר את הצלחת המשא ומתן הסכימה ישראל לאמץ גישה גמישה יותר באשר להסדרים הפונקציונליים לגבי המעברים. ישראל קיבלה את:

א - עקרון התאום עם הפלסטינים בנקודת המעבר, אולם ביקשה לשמור בידיה אחריות כוללת לגבי הטרמינל.

ב - עקרון שמירת כבודם של הנכנסים.

ג - הליכי בדיקה מקוצרים מבלי לוותר על דרישות הבטחון.

ד - שימוש באמצעים אלקטרוניים / פיקוח בלתי נראה. המנעות ככל האפשר ממגע גופני.

ה - הענקת מסלול מיוחד לאח"מים.

ו - הענקת סממן ריבונות בצורת הצבת שוטר ודגל פלסטיני באגף הפלסטיני של הטרמינל.

4. עם זאת, ישראל סירבה:

א - להסכים להצבת שוטר פלסטיני על הגשר משום שהדבר מטשטש את עקרון האחרייות הבלעדית על הגבול.

ב - להסכים שתושבי עזה - יריחו יהיו פטורים מלעבור ביקורת ישראלית.

החטיבה
לתכנון מדיני

סודי ביותר

- 3 -

ג - ישראל לא קיבלה הדרישה הפלסטינית לנוכחות בינלאומית על הגבול או בתוך הטרימינל.

שטח יריחו

5. על אף הדרישה הפלסטינית להיקף שטח "של שלוש ספרות", ישראל נותרה לפי שעה, בסירובה להסכים לשטח הגדול מ 55 ק"מ. הנסיונות הפלסטינית להרחיב את הסמכויות האזרחיות בנבי מוסא לא עלו יפה. אמנם ישראל איפשרה יצירת פרוזדור בין עוג'ה לבין יריחו, אולם סירבה בתוקף לפנות התנחלות כלשהי. מתן אחיזה פלסטינית על ים המלח באמצעות פרויקטים משותפים אינו חורג מהסכם אוסלו. להערכתנו, בנקודה זו נקבע תקדים כאשר לתביעה הפלסטינית לקבל RIPARIAN RIGHTS קרי אחיזת קבע לים המלח, על אוצרותיו, תביעה שתועלה ללא ספק - בשלב הסדר הקבע.

עזה

6. במהלך המשא ומתן הסתמן צמצום בשטח שבשליטה ישראלית בלעדית (גושי התנחלויות, מתקנים צבאיים, שטח לאורך הגבול, דרכים ופרימטר בטחוני). עם זאת, לא וויתרה ישראל על עקרון גוש ההתנחלויות, פרימטר הבטחון ובלעדיות השליטה הישראלית על דרכי הרוחב. כך למשל נאלצו הפלסטינים לוותר על פריסת יחידות משטרה באזורים הסמוכים לדרכי הרוחב ברצועה כתואנה של סיוע למשימת הבטחון.

סיכום

7. הסכם קהיר מהווה הסכם מאוזן, השומר על העקרון של שליטה בלעדית של ישראל על גבולות והבטחת האינטרסים הבטחוניים תוך נכונות לגלות גמישות לגבי הסדרים פונקציונליים. יודגש כי במשא ומתן צד אחד, יהא חזק ככל שיהא, לא יוכל להכתיב ולכפות את דעתו על הצד השני. להערכתנו, העמידה התקיפה על בכורת שיקולי הבטחון בשלב הנוכחי מאותתת לפלסטינים כי ישראל לא תקריב אינטרסים חיוניים על מנת להשיג הסכם בכל מחיר. עם זאת, תוצאות המשא ומתן עד כה אינן מבשרות התחלה של סגירת הפער הקונצפטואלי בעמדות שני הצדדים. אפשר שהמשך המשא ומתן יאלץ את ישראל לתת את דעתה כבר עתה על מטרותיה לגבי הסדר הקבע ולנהל המשא ומתן לאור מסקנותיה בנדון.

הרי קני-טל